

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 147

van **PAUL CORDY**

datum: 18 januari 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Geneesmiddelenmisbruik in examensituaties - Aanpak hogescholen en universiteiten

Op 20 december 2018 bracht Het Laatste Nieuws, voortgaande op een bericht in La Capitale, nogmaals het nieuws dat er 13 procent meer Rilatine verkocht wordt tijdens de examenperiodes. Dat is op zich niet verwonderlijk omdat we uit de studie 'In hogere sferen?' (volume 4), Een onderzoek naar het middelengebruik bij Vlaamse studenten' van het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs uit 2018 weten dat het oneigenlijk gebruik van Rilatine inderdaad piekt tijdens de blok en de examens.

De afgelopen jaren werden door mezelf en enkele collega's geregeld vragen gesteld over het gebruik en de misbruik door studenten van methylfenidaat, beter bekend onder de merknaam Rilatine. Dit voorschrijftplichtig geneesmiddel wordt vooral bij de diagnose van ADHD toegepast. Omwille van het concentratieverhogend effect wordt het dus ook door studenten gebruikt.

In de vragen over Rilatinegebruik kwamen onder meer het oneigenlijk gebruik, de mogelijke neveneffecten, het gebrek aan een effectieve invloed op de studieresultaten en de manier waarop studenten aan Rilatine geraken aan bod. Ook werd de vraag gesteld of het oneigenlijk gebruik van Rilatine tijdens de blok- en examenperiode niet gezien moet worden als een vorm van examenfraude.

1. Op welke manier gebruiken de universiteiten en de hogescholen de sociale toelage om een sociaal beleid met betrekking tot gezondheidsopvoeding en -preventie uit te bouwen ten aanzien van studenten, en dan meer specifiek een beleid rond het oneigenlijk gebruik van psychoactieve medicatie?
2. Hebben de universiteiten en hogescholen, vanuit hun autonomie op dit vlak, in hun examenreglementen het concept 'examenfraude' gekoppeld aan het begrip 'middelenmisbruik'? Houden zij, zoals de minister het in het zittingsjaar 2015-2016 formuleerde in haar antwoord op mondelinge vraag nr. 2312 van collega Jos De Meyer, haar op de hoogte van de manier waarop zij het gebruik van stimulerende middelen in een examencontext opvolgen en kan de minister daarvan een overzicht geven?
3. De minister heeft ook de Vlaamse Universitaire en Hogescholen Raad (VLUHR) gevraagd om preventie rond middelenmisbruik in zijn agenda op te nemen (ik verwijs naar de mondelinge vragen nr. 676 en nr. 677, in commissie gesteld in het zittingsjaar 2016-2017).

Is dit gebeurd en wat is daarvan het resultaat?

4. De gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' zou progressief verbreed en verdiept worden, met onder meer aandacht voor het gebruik van psychoactieve medicatie in de onderwijscontext (schriftelijke vraag nr. 881 van 19 september 2017 van Vera Jans aan minister Jo Vandeuren).

Is dit, wat betreft onderwijs, gebeurd? Werden op dit vlak door de minister beleidsmaatregelen doorgevoerd en zo ja, welke? Wat is daarvan het resultaat?

5. Heeft de in de aanhef vermelde studie 'In hogere sferen?' van het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs, die onder meer in de vergadering van 22 juni 2018 van de overleggroep sociaal beleid van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) besproken werd, tot nieuwe beleidsinitiatieven geleid, en zo ja, welke (ik verwijs in dit verband naar mijn schriftelijke vraag nr. 508 van 13 juli 2018)?
6. Deze studie zou ook besproken worden binnen de werkgroep sociale voorzieningen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR).

Is dit gebeurd en wat is daarvan het resultaat?

ANTWOORD

op vraag nr. 147 van 18 januari 2019
van **PAUL CORDY**

1. De sociale toelagen van de hogeronderwijsinstellingen worden gebruikt om een breed gamma aan diensten te organiseren die de studenten ondersteunen. Medisch-psychologische dienstverlening is een van de decretale domeinen, en dus kerntaken, van de diensten voor studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs (stuvo). Elke universiteit en hogeschool ontwikkelt een eigen beleid voor de (medische en psychische) gezondheid van haar studenten naargelang haar specifieke structuur en studentenpopulatie. Het door de stuvo's gevoerde beleid wordt beschreven in de door hen opgestelde meerjarenbeleidsplannen.

De sociale toelage wordt door de stuvo's van de hogescholen vooral ingezet om remediërende maatregelen te nemen, bv. wanneer studenten zich richten tot een studentenpsycholoog met vragen rond problematisch medicatie- of middelengebruik en de effecten ervan op hun functioneren als student, hun fysische en psychische gezondheid. Daarenboven richten de stuvo's zich ook meer en meer op een actief preventiebeleid, bv. door gerichte campagnes om studenten bewust te maken van de risico's van problematisch medicatie- of middelengebruik.

Alle universiteiten kunnen bogen op een team van studentenartsen en -psychologen die laagdrempelig toegankelijk zijn, vaak in een duurzame samenwerking met gespecialiseerde partners.

2. Zoals ik in antwoord op schriftelijke vraag nr. 508 van 13 juli 2018 al heb gezegd, heb ik de problematiek binnen VLUHR onder de aandacht van de rectoren en de algemeen directeurs gebracht. De manier waarop universiteiten en hogescholen het gebruik van stimulerende middelen in een examencontext en hun eigen reglementering opvolgen behoort tot hun autonomie. Hierover worden op het centrale niveau van mijn administratie geen gegevens verzameld.

De problematiek is verder opgenomen door de diensten voor studentenvoorzieningen. Hoe de diensten voor studentenvoorzieningen dit in hun respectieve instelling meegenomen hebben zal moeten blijken uit de nieuwe meerjarenbeleidsplannen die zij in 2019 zullen indienen.

Dat hogescholen en universiteiten binnen hun sociaal beleid inzetten op deze problematiek, bewijzen ook - zoals ik al in juni 2016 zei in antwoord op vraag om uitleg 2312 van Jos De Meyer - hun deelname aan de VAD-onderzoeken in 2013 en in 2017. Mochten ze daar geen belangstelling voor hebben, dan zouden ze niet zo massaal deelnemen. Ook de samenwerking in het kader van het project onder leiding van professor Paul Van Royen van de Universiteit Antwerpen geeft aan dat ze naast het huidige ontradingsbeleid ook op zoek zijn naar meer effectieve manieren om het gebruik te detecteren en tegen te gaan.

3. Ik verwijs voor het antwoord op deze vraag naar mijn antwoord op vraag 2.
4. Er zijn geen specifieke initiatieven genomen buiten de in antwoord 2 vermelde. Er staan ook geen bijkomende initiatieven op stapel. Het is nu aan de diensten voor

studentenvoorzieningen om de bezorgdheden omtrent geneesmiddelenmisbruik in examensituaties mee te nemen bij het uittekenen van hun beleidsplannen.

5. De vermelde studie werd uitvoerig toegelicht in de overleggroep sociaal beleid van de VLHORA. Aangezien de diensten studentenvoorzieningen precies in deze periode hun nieuwe meerjarenbeleidsplannen opstelden en vervolgens ter goedkeuring voorlegden aan de geëigende organen kon het gevoerde beleid op korte termijn bijgestuurd worden. Zo werd binnen de Overleggroep sociaal beleid VLHORA afgesproken om sterker in te zetten op preventie, en dus niet alleen op het curatieve. In verschillende hogescholen werd in de loop van het lopende academiejaar of reeds eerder een werkgroep preventie opgericht met het oog op gerichte campagnes voor en in overleg met de studenten.

Daarnaast heeft het Vlaamse expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) zelf een werkgroep preventie hoger onderwijs opgericht heeft om goede praktijken uit te wisselen, maar ook om zelf projecten die zij graag uitgewerkt of gesteund zien door het hoger onderwijs op de kaart te zetten. Er wordt momenteel gewerkt aan 2 thema's waaronder o.a. communicatie naar ouders van studenten.

6. De werkgroep Sociale voorzieningen van de VLIR had de studie op de agenda staan van haar vergadering op dinsdag 5 februari 2019. Iedereen kende ze en bevestigde dat er rond de thematiek gewerkt wordt binnen de studentenvoorzieningen. Dit is voor hen een kerntaak die ingebed zit in hun gewone werking. De neerslag van wat ze het afgelopen jaar hierrond hebben gedaan zal in hun jaarverslag staan.